

ISLAMSKA MISAO

- Osnivač i izdavač:** Fakultet za islamske studije,
Novi Pazar
- Za izdavača:** prof. dr. Enver Gicić
- Glavni urednik:** prof. dr. Enver Gicić
- Pomoćnik urednika:** prof. dr. Hajrudin Balić
- Redakcija:** prof. dr. Sulejman Topoljak
prof. dr. Metin Izeti
doc. dr. Haris Hadžić
prof. dr. Admir Muratović
prof. dr. hfz. Almir Pramenković
- Šerijatski recenzent:** prof. dr. hfz. Almir Pramenković
- Lektor:** Binasa Spahović
- Tehničko uređenje:** Media centar Islamske zajednice,
Novi Pazar
- Štampa:** El-Kelimeh, Beograd
- Tiraž:** 500 primjeraka
- Adresa redakcije:** Fakultet za islamske studije
ul. Rifata Burdževića 1
36300 Novi Pazar

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

378:28

ISLAMSKA misao : godišnjak Fakulteta za islamske studije
u Novom Pazaru / glavni urednik Almir Pramenković . - 2007, br.
1 - . Novi Pazar (Gradski trg) : Fakultet
za islamske studije, 2007- (Beograd : El-Kelimeh). -24 cm

Godišnje
ISSN 1452-9580 = Islamska misao (Novi Pazar)
COBISS.SR-ID 141771532

prof. dr. Hajrudin Balić

ŽIVOT MUHAMEDA, A.S., PRIJE OBJAVE KUR'ANA

SAŽETAK

Rad se bavi posebnim periodom iz života Muhammeda, a.s., i to etape prije početka objave Kur'ana. Muhammed, a.s., je do svoje četrdesete godine živio uobičajenim načinom života. Međutim, ovaj period je pored svoje uobičajenosti s jedne strane, sa druge je pun značajnih događaja koji su, itekako, utjecali na ono što će slijediti nakon početka prve objave. Muhammed, a.s., je pored glavne uloge zadnjeg Božijeg poslanika i vjerovjesnika, bio i čovjek od krvi i mesa, prošao je kroz uvjete življenja kroz koje može proći i prolazi svaki drugi čovjek. Ovo, prije svega, doprinosi utvrđivanju činjenice da je islam prirodna vjera, odgovarajuća svim ljudima, njihovim stremljenjima, potrebama i mogućnostima. On je paradigma jednostavnog, skladnog i uravnoteženog načina življenja.

ABSTRACT

This study deals with a special period in the life of Muhammad - peace be upon him- and that are the stages before the beginning of revelation. Muhammad - peace be upon him- until his forties, lived normal way of life. However, this period is in addition to its normality from one side, on the other side it was full of significant events that are, indeed, influence on what will follow after the start of the first revelation. Muhammad - peace be upon him - in addition to his major roles he is the last of God's prophets and messengers, and was a man of flesh and blood, passed through the conditions of life for which can pass through any other man. This, above all, contributes to the determination of the fact that Islam is a natural religion, appropriate for all people, their tendencies, needs and possibilities. He is the paradigm of simple, harmonious and balanced lifestyle.

Siguran sam da neću naći odgovarajuće riječi, niti dovoljno znanja i umijeća da pišem o njegovoj ličnosti, ali nađoh smjelosti i hrabrosti koju opravdah svojim zanosom kada se njegovo ime spomene. Upustih se u pisanje o njemu, iako svjestan njegove veličine, a svoje slabosti. Ove redove posvećujem Muhammedu, a.s.

Rijetki su ljudi koji su svojim djelom obilježili historiju čovječanstva, koji su dali nemjerljiv i neizbrisiv trag razvoju, kako u duhovnom tako i materijalnom pogledu, čiji utjecaj prevazilazi vrijeme i prostor. Prvi među tom vrstom je Muhammed, a.s., posljednji Božiji poslanik. Nagovješten je u prijašnjim narodima, spominjan u njihovim kulturama, poštovan, voljen, cijenjen a ni rođen nije bio...

Kur'an nas obavještava o načinu kako je Isa, alejhi selam govorio svom narodu o dolasku Muhammeda, a.s.:

وَإِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ مُصَدِّقًا لِمَا بَيْنَ يَدَيَّ مِنَ التَّوْرَةِ وَمُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

A kada Isa, sin Merjemin, reče: „O sinovi Israilovi, ja sam vam Allahov poslanik da vam potvrdim prije mene objavljeni Tevrat i da vam donesem radosnu vijest o poslaniku čije je ime Ahmed, koji će poslije mene doći i kad im je on donio jasne dokaze, oni rekoše: „Ovo je prava vradžbina!“ (Kur'an, As-Saff, 6)

Generacije prijašnjih naroda i njihovi Božiji poslanici prepričavahu vijesti i predaje o ličnosti i vremenu zadnjeg Božijeg poslanika Muhammeda, a.s. Umni mudraci tijekom historije su željno iščekivali i nadali se da će biti njegovi savremenici, da će mu vjerno služiti na putu istine islama, uživajući u mudrim besjedama slivenim iz mora njegove mudrosti, da će na koncu uživati u pogledu njegova plemenita lica, lica najodabranijeg čovjeka koji neumorno poziva u vjeru u jednog Boga Allaha Uzvišenog.

NAGOVJEŠTAJE NJEGOVA DOLASKA NALAZIMO U DANAŠNIM SVETIM KNJIGAMA HRIŠĆANA I JEVREJA

Tevrat (Tora - knjiga objavljena Musau/Mojsiju), kakav danas imamo pred sobom, jasno govori o poslanstvu Hamduta, a to je *onaj koga hvale sve zajednice*, koji stoji na margini hebrejskog izvornika, što se izjednačava s arapskim značenjem riječi *mahmud* ili *Muhammed* (*hvaljen*). Međutim, prijevod **Tore - Tevrata** na arapski jezik prednost su dali korištenju sintagme *mušteha kulli-l-umem* (*omiljen kod svih zajednice*) umjesto riječi *mahmud* i *muhamed* kako bi odvratili pažnju od najavljanje Muhammedovog, a.s., poslanstva. U Tevratu - Tori se kaže: „... jer tako kaže Gospodar vojske. Ubrzo će im doći Omiljeni kod svih, a ovu kuću će ispuniti pravednošću, kaže Gospodar vojske“ (II,7).

Radosno najavljivane u Tevratu ne svodi se samo na spominjanje poslanika Muhammeda, a.s., već se tu govori i o njegovom porijeklu. Kaže se da će biti iz roda Ismailovog, a ne iz roda Ishakovog. U Tevratu u petoj knjizi

Mojsijevoj (koja se zove Zakoni ponovljeni), stoje riječi upućene Musau: „Tvoj Gospodar će poslati vjerovjesnika iz tvoje sredine, iz reda tvoje braće. Njega ćete slijediti“ (XVIII, 15) Zatim, u istom poglavlju, slijedi: „Poslat ću im vjerovjesnika iz bratske sredine, sličnog tebi . Položit ću svoje riječi u njegova usta, da im prenosi sve što im Ja preporučim“ (XVIII, 16 i dalje).¹

NAJAVLJIVANJE PUTEM INDŽILA- SVETE KNJIGE KRŠĆANA

Kao što je Tevrat najavio poslanstvo Allahovog Poslanika, najavio ga je i Indžil (Evandjelje, knjiga objavljena „Isau/Isusu), najavljujući Paraklita, a riječ paraklit (parakletos) na grčkom znači *onaj kojega krase lijepa svojstva, pa ga ljudi zbog toga hvalje*. Ekvivalent toj riječi na arapskom jeziku je *mahmud, muhammed* ili *ahmed*, što znači *mnogo hvaljen*. Takvo značenje riječi *paraklit* dali su prevodioci Barbarinog evandjelja, u poglavlju XLI, gdje stoji: „Veoma sretno je vrijeme u kojem će na svijet doći.“(XLI, 27)

Vidimo da od direktnog i jasnog teksta u kome se nagovještava dolazak Muhammeda, a.s., u današnjim svetim knjigama je, uprkos promjenama i utjecaju ljudi, ostalo štivo koje implicitno najavljuje Zadnjeg Božijeg poslanika.

Vremena su neumitno tekla, a dunjaluk primao i ispraćao generacije ljudi. Velikani dolazili i odlazili, a dolazak najvećeg sina čovječanstva se približavao. Svaki Božiji poslanik je imao ograničenu ulogu, domet njegove misije je imao početak i kraj. Kad god čovjek pomisli da je to Spasitelj, ispostavi se da treba neko drugi, da je glavna - sudbinska uloga predviđena za Njega-Ahmeda Muhameda.

Čovječanstvo je ogrezlo u tminu nevjerstva, nereda i nesklada u svakom pogledu. Naveliko se osjećao nedostatak Božije objave, upute Njegovih poslanika, i ibadeta iskrenih vjernika - osjećala se žeđ za istinom. Svjetlo islama nasljeđeno od Isa, alejhi selama, svedeno je na žeravicu koja je jedva davala sjaja. Nestala je izvorna objava Indžila i od ostatka originalne Božije objave ostali su samo obrisi koji su je tek nagovještavali. Vjerni *havarijini* - *apostoli* izumriješe, njihovi sljedbinici se raspršiše i vjera bi prepuštena rubu nemara, zaborava i nehata. Halapljivi vladari iskoristiše to stanje i vješto i lukavo, sveštenike i knjige sebi za volju prilagodiše. Sveštenici popustiše te nešto sebi za volju, a drugo zbog prisile vladara, u Knjigu ubaciše. Tako, malo po malo, originalna knjiga Božija nestade i nastade nešto što *biblijom* nazvaše. Na koncu su ljudi sebi pripisali nešto što im ne pripada i u Božija svojstva se miješali, Božije atribute pokušali mijenjati pripisujući mu neprimjereno – ono što mu ne dolikuje. Pravu vjeru iskriviše. Muhammed, a.s., je nakon onoga što se desilo sa vjerom bio neminovnost. Neophodno je bilo da vjera istine ponovo zasija u svom najvećem sjaju.

Dunjaluk je kao neka mašina koja zahtjeva faktore, uvjete i način na koji

1 Safvet Halilović, *Sira, živopis posljednjeg Allahovog poslanika*, El-Kelimeh, Novi Pazar, str: 98

neumorno funkcionise i od čega zavisi njen skladni opstanak i trajanje. Ako ti parametri ne budu u skladu doći će do poremećaja, kulminacije nesklada i najposlije do zastoja sistema. Božiji poslanici su ti koji su nanovo značili remont života i sklada čovječanstva vraćajući ga na put istine i sklada.

Insan je nazvan po svome neotuđivom svojstvu zaborava. Kad god bi neki Božiji poslanik vratio ljude putu istine, i Božija objava bila uspostavljena pokazujući svoju nadmoć i ljepotu, nedugo potom, čovjek bi pokazao svojstvo zaborava, uslijedio bi nemar, nebriga i na koncu lutanje i tmina nevjerstva. Nanovo je bila neophodna nova opomena u vidu Poslanstva. Došao je čas njegova dolaska.

ROĐENJE

Izgledalo je kao obično vrijeme, obični ljudi zaneseni svojim prohtjevima, nijesu primjećivali znake, a kako bi i primjetili takve ajete koji su samo mudrima i oštroumnima primjetni. Enigma ne bi imala smisla ako bi je svak otkrio. Arapi su se zabavili svojim brigama, od kojih stoka, sakupljanje imetka i tjelesni prohtjevi bijahu na prvom mjestu. Ni drugi narodi, kako oni na Istoku tako i oni na Zapadu, nijesu bili emancipovaniji, opstajali su samo oni koji su se mogli spasiti od drugih ljudi. Vladao je zakon sile ili sila moćnijega.

Šesti vijek nakon Isaa, alejhi selama, u malehnoj Mekki, hladu Svetog hrama, kamenitoj pustinskoj kotlini, naselju vrlih trgovaca, ali i okrutnih idolopoklonika pojavi se „svjetlost“ nazvana Muhammed, a.s. Mekka je ponovo dobila sjaj koji nekad imaše, rodi se milost svih svjetova. Ibrahim je u svojim dovama tražio ono što ona rođenjem Muhammeda, a.s., i postade.

Kur'an časni nam o toj dovi Ibrahimovoj, a.s., kaže:

رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ
وَارْزُقْهُمْ مِنَ الثَّمَرَاتِ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ

„Gospodaru naš, ja sam neke potomke svoje naselio u kotlini u kojoj se ništa ne sije, kod Tvoga Časnog hrama, da bi, Gospodaru naš, molitvu obavljali; zato učini da srca nekih ljudi čeznu za njima i opskrbi ih raznim plodovima da bi zahvalni bili.“ (Kur'an, Ibrahim, 37)

Ta noć nije bila kao ostale. Amina je još od začetka ploda mubarek djeteta osjećala i primjećivala neobične pojave. Njen muž Abdullah bin Abdu-l-mutalib je bio častan i ugledan čovjek iz poznatog plemena Kurejš. Umro je, a ona je bila tek u drugom mjesecu trudnoće. U povratku iz dalekog Šama (Sirije) svratio je kod svojih rođaka u plemenu Benu Nedžar u Jesrebu Medini. Tu ga zadesila iznenadna smrt. Amini je to, kao i svakoj drugoj ženi, gubitak muža teško pao, ali se ona i sa tim iskušenjem nekako nosila. Kako zbog sudbine kojoj se povinovala tako i zbog djeteta o kome je brinula. Proživljavala je posebno stanje o kojemu historičari prenose predaje.

Ibn Ishak prenosi sljedeću predaju: „Slušali smo da je Poslanik, a.s., kada Amina ostala trudna govorila bi <nijesam ništa osjetila, niti sam doživljavala trud-

ničke tegobe koje inače žene osjećaju, jedino što mi je hajd (m .ciklus) prestao, ali mislila sam da će se povratiti. Jednoga dana mi je neko došao, a bila sam prilegla u stanju između sna i jave.» Reče: Znaš li da si trudna? «Kao da sam odgovorila: Ne znam.» Reče: «Ti nosiš prvaka ovoga ummeta- naroda. On će im biti Vjerovjesnik.» Taj događaj se desio u ponedjeljak. «Tada sam shvatila da sam trudna.» Otišao je i vratio se kada se približio porođaj i reče: Kaži: «Tražim zaštitu od Jedinoga koji sam o sebi opstaje da ga zaštititi od svakog zla i zavidnika.»²

: أَعِيذُهُ بِالْوَّاحِدِ الصَّمَدِ مِنْ شَرِّ كُلِّ حَاسِدٍ ،

U drugoj predaji se kaže da joj je rečeno da ga nazove imenom Muhammed, a.s., a da je nakon njegova rođenja Mekku obasjala ogromna svjetlost koja je dosegla i obasjala kraljevske dvorce u Šamu.³

Od Irbada b. Sarije kaže čuo sam da je Poslanik, a.s., rekao: „Ja sam kod Allaha upisan kao pečat-kruna svih poslaničkih misija, još kad je Adem stvaran od zemlje, ja sam dova Ibrahima, radosna vijest koju je saopštio Isaa, a.s., i ja sam bio u snovima moje majke. Kada me je rodila pojavila se od nje svjetlost koja je obasjala dvorce u Šamu.»⁴

Poslanika amidža Abas izgovara stihove koji ga opisuju pa kaže:

هذا أشار عمه العباس بقوله:

وأنت لما ولدت أشرقت الأرض وضاءت بنورك الأفق
فنحن في ذلك الضياء وفي النور وسبل الرشاد نخترق

„Ti si onaj što zablista zemlju i čiji nur obasja horizonte

A mi u tom u blistavilu i nuru upute izgaramo“.⁵

Od Lukmana b. Amira se prenosi da je Eba-Umame upitao Poslanika, a.s., „Allahov poslanice, kako si ti nastao? Poslanik a.s., reče: «Ja sam dova Ibrahimova, radosna vijest Isaa, kada sam rođen od moje majke je zablistala svjetlost koja obasja dvorce u Šamu.»⁶

Poslanik je rođen 571, godine nakon Isaa, a.s., ili prve godine po slonu, kako su Mekenlije označili taj period. Djed Abdul Mutalib ga nazva imenom MUHAMMED.

JEVREJSKO OČEKIVANJE POSLANIKA, A.S.

El-Bejheki i Ebu-Nuajm su zabilježili predaju od Hasana ibn-Sabita, Poslanikovog, a.s., pjesnika da je rekao: „Kada sam imao sedam ili osam godina, već sam razumijevao i mogao zapamtiti sve što čujem. Jednog jutra čuo sam Jevreja kako piskavim glasom poziva: «O Kurejšije, da li je rođeno sinoć kod vas kakvo dijete?»

2 Ibn S'ad, *Tabekatu-l- kubra*, br: 186

3 Bejheki, *El-medhal fi delaleti en-nubuveti*, br:33

4 Ibn Hiban, *Sahih Ibn Hiban*, knjiga tarih, poglavlje o opisu Muhameda, a.s., br. Hadisa: 6540

5 Mahmud Šakir, *historija islama*, el mekteb el islami, 1/39

6 Ahmed, *Musned*, br. 21647

Odgovorili su mu: «Ne znamo.» Jevrej je rekao: «Provjерite, uistinu ove večeri рођен је Poslanik ovoga ummeta.»⁷

Hafiz ibn Kesir je u svome kapitalnom djelu „El-Bidaje“ napisao jedno posebno poglavlje o znakovima i чудima koja su se desila ноći u kojoj je рођен Muhammed, a.s., između ostaloga, spomenuo је:

- pojava nura (svjetlosti) koju je vidjela Njegova majka;
- Njegovo padanje ničice po tlima;
- prisustvo nura u cijeloj kući od čega se ništa drugo nije moglo vidjeti;
- nizak položaj zvjezda te večeri da su pomislili oni koji su to gledali da će se strop srušiti na njih;
- potresanje Kisrinog dvorca i rušenja 14 stubova (šerefeta);
- gašenje vatre u Perziji koja je prije toga gorila tokom hiljadu godina.

Приређивање svječanosti i skupova na dan Poslanikovog, a.s., рођенja, historičari bilježe događaj sa Jevrejom i u sljedećoj predaji se spominju zanimljivi detalji u vezi toga: „Aiša r.a., prenosi da je na dan kada je рођен Poslanik, a.s., u Meku boravio neki jevrej. Noć kada je рођен on upita prvake Kurejšija: «da li je kod vas večeras рођен dječak.» Odgovориše da ne znaju. Reče: «Provjерite.» «Večeras je рођен Poslanik ovog naroda, između ramena ima znak – pečat.» Razišli su se raspitujući kod koga se рођило dijete. Saznali su da se rodio dječak u kući Abdu-l-Mutaliba. Jevrej je sa njima otišao u tu kuću i majka im pokazala dječaka. Kad ga uzeše i vidoše pečat Jevrej pade u nesvijest. Probudiše ga i upitaše šta mu je? Reče: «Otišlo je Poslanstvo iz ruku Israilčana – Jevreja. Kurejšije, uzdići ćete se na uzvišene položaje, a vijest o tome će doseći Istok i Zapad.»⁸

ODGAJANJE U PLANINSKIM PREDJELIMA

Običaj kod Kurejšija je nalagao da u prvim godinama nakon рођенja, djeца provedu u planinskim predjelima uživajući u krajoliku vegetacije, zdrave ishrane, kao i da im nađu zdravu dojilju koja bi ih hranila i pazila. Ono što je, također, bilo važno za ovaj običaj je i činjenica da su djecu slali da nauče čist arapski jezik i vještinu razgovjetnog izgovora. Muhammed, a.s., je poput ostale djece poslan da prođe ovaj svojevrsni sistem duhovno-tjelesnog odgoja. Muhammed, a.s., je imao privilegiju, a u tome se ogleđa Allahova naklonost i milost prema njemu, da mu dojilja bude časna i plemenita Halima. Ona priča o svom iskustvu sa Muhammedom, a.s., pa kaže:

“Ja i moj muž (El-Haris ibn Abduluzza es-Sadi, Ebu Kebše) krenuli smo s našim malim sinom (im mu je Abdullah) u Mekku, u društvu žena iz plemena Benu Sad, u potrazi za dojenčadima. Godina je bila sušna i neplodna. Usjevi su uvehli, a stoka presušila, tako da smo ostali bez igdje iče-

7 Prenosi El-Hakim i Jakub b. Sufjan sa dobrim senedom kao što navodi Ibn-Hadžer autor Fetu-l-barija

8 Ibn Ishak, 2/327

ga. Imali smo dvije stare i mršave deve koje nisu davale ni kapi mlijeka. Ja i moj sinčić uzjahali smo jednu, a moj muž je uzjahao drugu, stariju i mršaviju devu. Tako mi Allaha, po cijelu noć nismo mogli ni oka sklopiti od silnog dječijeg plača zbog gladi jer mu mlijeko iz mojih grudi nije bilo dovoljno, a u devinom vimenu nije bilo mlijeka da ga nahranim. Zbog slabosti i iznemoglosti naše deve svi su kasnili, pa su se naši saputnici ljutili jer im je putovanje zbog nas postalo teško. Nakon dolaska u Mekku i potrage za dojenčecom, dogodilo mi se nešto neočekivano. Naime, svakoj ženi ponuđen je dječak, Muhammed, sin Abdullahov, ali sve smo ga odbile jer je bio siročić. Govorile smo: 'Kakve koristi možemo imati od majke djeteta koje oca nema?' 'Sta nam može pružiti njegov djed?' Nisu prošla ni dva dana, a sve žene su našle dojenčice, osim mene. Kada smo se spremali za povratak, rekla sam svome mužu: 'Ne želim se vratiti kući i susresti svoj narod praznih ruku bez dojenčeta.' Zar ne vidiš da su sve žene našle po jedno dijete.: 'Tako mi Allaha, otići ću do onog siročeta i prihvatiti ga. Muž mi je rekao: 'Uredu, prihvati ga! Možda Allah baš u njemu dadne veliko dobro za nas.' Otišla sam njegovoj majci i uzela ga, a tako mi Allaha, uzela sam ga samo zbog toga što nisam našla nijedno drugo dijete. Nakon što sam se vratila na mjesto gdje smo odsjeli, stavila sam ga u krilo i podojila. U grudima nije bilo mlijeka, ali je tada nadošlo koliko je Allah htio. Dijete se napilo do sitosti, potom je i njegov brat po mlijeku pio koliko je htio. Obojica su nakon toga zaspali. I ja i moj muž legli smo pored njih da spavamo jer, prije toga, skoro da nismo ni spavali zbog plača naseg sinčića."

BERIČET ZBOG BLAGOSLOVLJENOG DJEČAKA

Plemenita Halima nastavlja: "U tom trenutku moj muž se okrenuo prema našoj staroj i mršavoj devi i ugledao vime puno mlijeka. Nije mogao vjerovati svojim očima, bio je izvan sebe od iznenađenja. Ustao je, pomuzao devu i napio se mlijeka, a zatim je i meni namuzao mlijeka te smo zanoćili siti u noći kakva se samo poželjeti može. Ujutro muž mi je rekao: 'Halima, uzela si blagoslovljeno dijete.' Rekla sam: 'Uistinu je tako. Od njega očekujem veliko dobro.' Pri izlasku iz Mekke uzjahala sam našu staru i iznemoglu devu, a dijete je bilo sa mnom. I tada se desilo pravo čudo, deva je odjedanput postala hitra, tako da je brzo pretekla sve jahačice, i ni jedna je nije mogla stići. Ostale žene su mi govorele: 'Teško tebi, Ebu-Zuejbova kćeri, uspori malo! Ta, zar to nije ona tvoja stara deva na kojoj si došla?!' A ja sam odgovarala: 'Jeste, to je ona.' One su u čudu govorele: 'Tako nam Allaha, nešto se neobično s njom desilo!'. Nakon napornog puta konačno smo se vratili kući, a tamo su nas čekala nova čuda. Naime, Allahom se kunem da mi nije poznato nijedno mjesto na svijetu tako sušno i teško za život, kao što je ono gdje je živjelo pleme Benu Sad. Međutim, uprkos tome, nakon što sam u našu kuću dovela malog Muhammeda, naše ovce su izlazile na ispašu ujutro, a vraćale se navečer, punih vimena. Muzli smo koliko je Allah htio da namuzemo i pili koliko smo htjeli, a drugi nisu mogli namusti ni kap mlijeka. Ljudi su govorili svojim čobanima: 'Teško vama, napasajte ovce tamo gdje ih napasaju i čobani

Ebu-Zuejbove kćerke! Tako su i radili. Napasali su ovce zajedno s našima, ali se one jednako vraćale gladne, bez kapi mlijeka u vimenu. Beričet i dobro su neprestano pristizali sve dok se nisu napunile dvije godine dojenja i dok ga nisam odbila od svojih grudi. U toku te dvije godine razvijao se brže od svojih vršnjaka. Jedva da je napunio dvije godine kod nas, a već je bio snažan i lijepo razvijen dječak. Tada smo ga vratili majci, a silno smo željeli da ostane kod nas još neko vrijeme, zbog blagoslova koji ga je pratio i beričeta koji je dolazio s njim. Kada sam se srela s njegovom majkom, rekla sam joj da je dijete dobro i dodala: 'Bilo bi dobro da ostaviš sina kod mene još neko vrijeme, dok ne ojača i poraste još malo. Bojim se za njega i bolesti koje su česta pojava u Mekki.' Ubjeđivala sam je i podsticala na to sve dok nije pristala da dječak ide s nama natrag. Tako smo se vratili s njim radosni i veseli."⁹

DJETINJSTVO MUHAMEDA, A.S.

Muhammed, a.s, je još kao dijete bio neko ko zrači posebnom energijom. Još od djetinjstva je bilo jasno da nije, poput većine djece toga, a i svakog drugog doba, običan. Svojim ponašanjem, izgledom, govorom, kao i cjelovitom pojavom odavao je poruku sklada moralnih i tjelesnih epiteta. Bio je ponosan, siguran u sebe, odvažan, kreposan, rječit, a istovremeno lijep, pripisan, stasit. Zbog svojih, prije svega, moralnih svajstava bio je voljen u društvu i okolini.

Muhamed Hamidullah iznosi opis Poslanika, a.s., i kaže: „*Svi Muhammedovi, a.s., živopisci kažu da je imao velike crne oči s bjeloočnjacima išaranim žilicama. Oštrinu njegova vida dokazuje činjenica da je mogao nabrojati jedanaest zvijezda u sazvežđu Vlačca. Bijaše svijetle puti, divnih usta i blistavih zubi koji su izgledali kao „biseri u kutiji rubina“ - Široka čela, velike glave, lijepo zasvođenih sastavljenih obrva, kukastog nosa, ispupčenih jagodica, uvučena trbuha, a izbačenog grudnog koša... Kosa mu ne bijaše ni posve ravna ni kovrdžasta. Stopala su mu ostaoljala potpuno ispunjen trag, jer uopće nisu imala ulegnuća. Bijaše širokog prsnog koša, a tankih nogu. Glas mu je bio posve mehak i jasan, a govorio je tako sporo da si mogao brojati glasove dok je govorio. Kosu je njegovao i puštao da mu pada sve na ramena, a mazao je mirisima kao i bradu, koju je, također, pustao da raste. Gornji dio tijela bijaše mu tako dugačak da je u sjedećem položaju uvijek izgledao viši od ostalih. Hodao je brzo kao da ide nizbrdo. Bijaše lijep, a jedan od njegovih sljedbenika govorio je da je „ljepši od mjeseca četrnaeste noći.“¹⁰*

ČLAN JE PRESTIŽNOG REDA ODABRANIH MLADIĆA NAZVAN KAO HILFU-L-FUDUL

Nije bilo mladića koji nisu voljeli da se druže sa njim, učestvuju u poslovima koje je radio. Njegove moralne i tjelesne predispozicije dovele su ga da bude među prvima u prestižnom redu odabranih mladića nazvan kao

9 Ibn Hišam, *Poslanikov živopis*, str. 32.

10 Muhamed Hamidullah, *Muhamed, a.s., život i djelo*, str. 80-90

Hilfu-l-fudul. Osnivanje Viteškog reda je imalo za cilj da se pokrene volonterski rad na zaštiti, kako domaćeg stanovništva tako i posjetioca Mekke, od razbojnika i svakog vida narušavanje javnog reda i mira.

Muhammed a.s., je napunio petnaest godina kada se priključio viteškom redu. Kasnije je rado govorio o pripadnosti ovom redu. Poslanik je o tome rekao: „ Prисustvovao sam u kući „Abdullaha ibn Džudana sklapanje ugovora koji mi je draži od riđih deva (riđe deve su za Arape predstavljale blago neprocjenjive vrijednosti), i kad bih u islamu bio pozvan na takvo nešto odazvao bih se.“¹¹

ŽENIDBA SA HATIDŽOM

Muhammed, a.s., odrasta privlačeći sve više pažnje, poštovanje i simpatija mekansko stanovništva. Izdvajao se i to je bivalo sve jasnije i očitije. Od siročeta, čobanina, hrabrog mladića izrasta u vještog trgovca. Hatidža je bila poznata trgovkinja koja je rado prihvatila da angažuje mladog Muhammeda i povjeri mu odgovorne poslove nadzora kravana koje je slala u daleki Šam. Već nakon prvog puta ona je dobila vijesti i pohvale o njegovom ophođenju tokom trgovine. Stizale su pohvale sa svih strana. Ibn Ishak bilježi sljedeću priču: „Hatidža, kćerka Huvejlidova, bila je trgovkinja velikog ugleda i časti. Unajmljivala je trgovce koji su radili s njenom robom i uredno im isplaćivala zaradu. Kurejšije su, inače, bili poznati trgovci. Kada je Hatidža čula za iskrenog, povjerljivog i čestitog mladića po imenu Muhammed, poslala je po njega. Kada je došao ponudila mu je da otputuje s njenom trgovačkom robom u Šam, uz solidnu plaću za sve to. Sa njim će na putu krenuti i njen rob po imenu Mejsere. Poslanik je to prihvatio i krenuo je s Mejserom na put u Šam.“¹²

ZAKLJUČAK

Muhammed, a.s., je primjer Božije mudrosti i ljepote stvaranja, sklada i svrsishodnosti. Ko god se analitički bavi Poslanikovim životom prije prve objave, shvatit će da je taj period prepun sadržajnih pouka. Allahova mudrost nalaže da se događaji, procesi, kretanja u realnom svijetu uglavnom dešavaju postupno, uzročno povezani, što predstavlja njegov zakon u prirodi koju je stvorio. Muhammed, a.s., iako, najodabranije stvoreno biće prolazi kroz uvjete življenja poput svakog drugog ljudskog bića. Iako je moglo i drugačije, Allah Uzvišeni svog miljenika ostavlja zakonitostima prirode i društva u čemu je velika mudrost i poruka. Muhammed, a.s., radujući se, ali i tugujući, strahjujući, ali i izražavajući i nadu, pokazuje emociju, dokazuje da je, s jedne strane, običan čovjek kao i svaki drugi.

Djetinjstvo Muhammeda, a.s., predstavlja sistem izgradnje skladne i uzorne ličnosti čija uloga tek dolazi. Kao dijete kali svoju čud, navikava se

11 El-Mubarekfuri, *Er-Rehiku-l-mahtum*, str. 59-60

12 El-Mubarekfuri, *Er-Rehiku-l-mahtum*, str. 60

na gubitke i tugu, ali i uči kako da se iz teškoća izbavi.

Njegovo djetinjstvo derogira sve buduće optužbe i spletke koje će mu zlonamjerno i neosnovano biti spoticanje. Proglasili su ga El-Emin- povjerljivi i apsurdno je bilo, kasnije, optužiti ga za neistinu. Svjedočili su njegovu istinoljubivost, pa im je zato optužba da izmišlja padala u vodu. Oženio se puno starijom ženom i sa njom ostao u braku sve do nejne smrti i svaka optužba da voli strasti, imajući ovo u vidu, nije imala smisla. Svjedočili su mu slavu, a ponižavanja su se topila kao led na vreloj stijeni. Nije bio pismen i svaka optužba da je stavljao tuđe spise pada u vodu.

Tako svojim životom, prije islama, izgrađena je ličnost koja će biti kadra da ponese emanet krune svih poslaničkih misija. Ličnost koja će biti dostojna da se na njeno srce spusti svjetlost Kurʿana, ličnost koja će povesti čovječanstvo putem prosperiteta. Tarik Ramadan lijepo opisuje njegov status ali i ulogu pa kaže: „On je bio samo čovjek, ali je djelovao da svijet preobrazi u svjetlu Objave i nadahnuća koja je primio od Boga, svog Odgajatelja (Rabb). To što ga je Bog odabrao i nadahnuo, ali je on u potpunosti prihvatio vlastitu ljudskost Muhammeda, a.s., čini primjerom i vodičem svim muslimanima.“¹³

13 Tarik Ramadan, *Stopama Božijeg Poslanika*, str. 6